१८३.५

कल्पलघुवृत्ति

पी० सं० ५१८६ (65) परि० सं० ५१८६

वेद

(गुरुमुखी लिपि) २६ पत्राणि

कल्प लघु वृत्ति

Sh. No-75

[illegible]

विकल्पे [illegible] ॥ ॥ यस्मै दित्सा तत्सम्प्रदानम् ॥ ॥ [illegible]
कारकं [illegible] पृथिवीमति यस्मै दित्सा तत्कारकं सम्प्र
दानसंज्ञं भवति [illegible] ब्राह्मणाय ददाति तिल
[illegible] ददाति [illegible]
[illegible] ॥ ॥ यस्मादपैति भयमादत्ते वा तदपादानम् ॥ ॥ य
स्मादपैति भयमादत्ते वा [illegible] तत्कारक
मपादानसंज्ञं भवति [illegible] वृक्षात्पर्णं पतति [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] भवति [illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ॥ य आधारस्तदधिकरणम् ॥ ॥ य आधारस्तत्का
रकमधिकरणसंज्ञं भवति [illegible]
[illegible] ॥ ॥ येन
क्रियते तत्करणम् ॥ ॥ येन क्रियते क्रिया साध्यते तत्कारकं करणसं
ज्ञं भवति [illegible] ॥ ॥ यत्क्रियते तत्कर्म ॥
यत्क्रियते क्रियया विशिष्टं [illegible] तत्कारकं कर्मसंज्ञं भवति क
टं करोति [illegible] ॥ ॥ यः क
न थ ११ रोति स कर्ता ॥ ॥ यः करोति क्रियां निर्वर्तयति स कर्तृसंज्ञो भवति क
र्तरि [illegible] कर्तृसंज्ञायाम्

[illegible]

ख ध
३३

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
ल.घ. [illegible]
१७ [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

न थ
१८

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

कः मन्त्राणां पाठकः ॥ ॥ तवर्गश्चटिषु ॥ तिष्ठश्चटिषु [illegible]
मन्त्र[illegible] भवति [illegible]
[illegible] ॥ ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] भवति [illegible]
[illegible] ॥ ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible] भवति [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ॥ [illegible] ॥ [illegible] भवति [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ॥ [illegible] ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ॥ ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

गणे वैष्करणाम्॥ ॥अश्वत्थात्॥ लिङ्गवदश्वत्थमिदमर्थे ठञ्भवति
अश्वत्थमिदमाश्वत्थं वैष्करणं वैष्करणः॥ ॥प्रवहणादिभ्यष्ठञ् ॥
प्रवहणादिभ्य इदमर्थे ठञ्भवति [illegible]
[illegible]
॥ ॥तेन दीव्यति खनति जयति जितम्॥ [illegible]
[illegible]॥ लिङ्गवत्तेन दीव्यतीत्यर्थे ठक्भवति ते
न दीव्यति [illegible] दीव्यति [illegible] दीव्यति [illegible]॥ ॥
संस्कृतम्॥ तेन संस्कृतमित्यर्थे ठक्भवति [illegible]
कम्॥ ॥तरति॥ लिङ्गवत्तेन तरतीत्यर्थे ठक्भवति नावा तर
तीति नाविकः उडुपेन तरति औडुपिकः [illegible]॥ ॥[illegible]
[illegible]॥ लिङ्गवत्तेन चरतीत्यर्थे ठक्भवति [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]॥ ॥[illegible]॥ [illegible]
[illegible]॥ लिङ्गवत् [illegible] इत्यर्थे ठक्भवति [illegible]
[illegible]॥ ॥[illegible]॥
लिङ्गवत् [illegible] इत्यर्थे ठक्भवति [illegible]
नेघ [illegible]॥ ॥[illegible]॥ [illegible]
११ [illegible] इत्यर्थे ठक्भवति [illegible]
[illegible]॥ ॥

स्त्रीकृतः ॥ स्त्रीप्रत्ययान्ते लिङ्गादीप् भवति तेन स्त्रीत्वं धर्मः स्त्रीत्वं
धर्मिकथा भवति स्त्रीत्वं मातृकथा ॥ ॥ प्रत्ययाः ॥ स्वप्रत्यय
मिद्दृष्टान्ते भवति पञ्चप्रत्ययं पक्षमा पञ्चकः धर्मिकः ॥ ॥
नवमुद्दे विधानपूर्वे तुल्यपक्षमित्युपिम तत्रुरिति पदः ॥ नैम
मद्भूतत्वेन उपद्मिद्दृष्टान्ते विधमप्रत्ययेन वर्णमिद्दृष्टान्ते लिङ्गतः
तदृष्टान्ते पक्षधर्मत्वे भवति नापत्र्य नदृश्या विधि वर्णः विधेः
तुल्यपक्षमित्यनुमा प्रतिमप्रत्ययं वृत्तमप्रत्ययेन तुल्यं तदृष्टा
न्ते मयधर्मत्वे भवति वयपातुल्ये वयमः कर्धे मापृकमः तम
नेमप्रतः मादृशः ॥ ॥ मेयस्मृतिः ॥ लिङ्गतुल्यमिति मिद्दृष्टान्ते
पक्षधर्मत्वे भवति पूर्वे हेतौ पूर्वत्वं कात्तीयं मगीतवयवत्वः
स्त्रैहे हेतौ तत्त्वमा कत्त्वमा कर्तृत्वमा ॥ ॥ यदृगवातिकः ॥ उप
मात्तु लिङ्गतः ग्रवाप्रिहस्त्वे हेतौ पदार्थ भवति महत्वे हेतौ भाम
क्तत्वं तत्र पटमवे हेतौ भा पटमहत्त्वमः वस्त्रे हेतौ वर्णत्वं वाभः गव
दिशः गोत्वे हेतौ गवत्वं द्रविड्यमा पवमत्वमा प्रत्ययमा पदमा मत्त्वमा
वर्णमा वर्द्धनः यैहः महत्वे हेतौ यपधर्मत्वे मृदूतोनवाग्नयः
॥ ॥ उपमावेवेत्ति ॥ उपमानवाभिनः मप्रत्ययवति पक्षधर्मत्वे भवति
उक्तयुत्पन्नवाच्यः येर्मा मवाणीत्वे द्रववत् कदिपयत्ववाहियव
तत्र मपूर्वापामिव मपूर्ववत् ॥ ॥ उपमानवे ॥ कवते भवत्कापा
नापक्षधर्मे उक्तिवः येनहेतु वापमात्ते मपक्षत्वे पवतुते मित्र
तिर्णये लिङ्गतः पक्षधर्मत्वे भवतः भमपत्रेतु मनियापते मेते ॥

[illegible]

ल ० ३३

[illegible]

न.क. 35

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ।। [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ।। द्वितीया ।। [illegible]
[illegible] द्वितीयः ।। [illegible]
[illegible] तृतीयः ।। [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ।। कतिपय [illegible] ।। कतिपय [illegible]
[illegible] कतिपय [illegible]
[illegible] ।। किं [illegible] ।। किं [illegible]
[illegible] किं [illegible] किं [illegible]
[illegible]
[illegible] किं [illegible] किं [illegible]

[illegible]

ऋतोऽनिमध्ये [illegible] पक्षे टेरपि उदाहरन्ति पटिष्ठः पटीयान् । ऋक-
[illegible] प्रथमेऽथ मतिमयेन श्रेष्ठः [illegible]
यान् । प्रथिष्ठः प्रथीयान् । म्रदिष्ठः म्रदीयान् । भ्रशिष्ठः भ्रशीयान् ।
क्रशिष्ठः क्रशीयान् । द्रढिष्ठः द्रढीयान् । परिव्रढिष्ठः परिव्रढीयान् ।
स्थूल स्थविष्ठः स्थवीयान् । दूर, दविष्ठः दवीयान् । यविष्ठः यवीयान् ।
ह्रसिष्ठः ह्रसीयान् । क्षेपिष्ठः क्षेपीयान् । क्षोदिष्ठः क्षोदीयान् । प्रिय:
प्रेष्ठः प्रेयान् । स्थिर, स्थेष्ठः स्थेयान् । स्फिर, स्फेष्ठः स्फेयान् । उरु, वरिष्ठः
वरीयान् । बहुल, बंहिष्ठः बंहीयान् । गुरु, गरिष्ठः गरीयान् । वृद्ध, वर्षि-
ष्ठः वर्षीयान् । तृप्र त्रपिष्ठः त्रपीयान् । दीर्घ द्राघिष्ठः द्राघीयान् ।
वृन्दारक वृन्दिष्ठः वृन्दीयान् । बहोर्लोपो भू च बहोः [illegible]
पटयेरिष्ठ [illegible] लोपः [illegible] बहो [illegible]
भूयिष्ठः भूयान् । [illegible] श्रेष्ठः
श्रेष्ठः श्रेयान् । प्रथम [illegible] मयेन [illegible] ज्यायान् । [illegible]
[illegible]
[illegible] प्रथमेऽथ मतिमयेन [illegible]
[illegible] ज्यायान् । अन्तिकबाढयोर्नेदसाधौ । प्रथमेऽथ
मतिमयेन [illegible] नेदिष्ठः प्रथमे [illegible] मयेन [illegible] नेदीया-
न् । प्रथमेऽथ मतिमयेन [illegible] साधिष्ठः प्रथमे [illegible] मयेन [illegible]
[illegible] साधीयान् । युवाल्पयोः कनन्यतरस्याम् । प्रथमेऽथ मतिमयेन
[illegible] कनिष्ठः प्रथमे [illegible] मयेन [illegible] कनीयान् । पक्षे यविष्ठः

विष्ठः यवीयान्। प्रयमेधामतिमयेन प्रत्ययः कनिष्ठः प्रथमनये
तिमयेन प्रत्ययः कनीयान्। कट्टमङ्डिद्रुमापूर्वेव प्रथमेधा
मतिमयेन प्रत्ययः अल्पिष्ठः प्रथमनयेरतिमयेन प्रत्ययः अल्पीया
न्। विकृद्वेगिष्ठयन्धेत्रैक। विकृडेल्लुणिति प्रयमेधामतिमयेन उ
पधी इष्ठिष्ठः प्रयमनेद्वृतिमयेरतिमयप्ती उपीयान्। प्रयमेधा
मतिमयेन भूयिष्ठः भूयिष्ठः प्रथमनयेरतिमयेन भूयान् भूयान्।
उपमृड्रुमः इविनिष्ठ्विति प्रदृष्टान्तिलोपः भूयस्तनप्रभृतयस्मिं
कादयः। प्रयमेधामतिमयेन श्रेष्ठः णविष्ठः णवीयान्। वहु
मिमतुरेवड्रत्तुरेमडेमक्रवभूतकाककारण्डः। डेरातिमयेन णविष्ठः
नवमा। णवीयान्। पर्वभाना पटिष्ठः पटीयान्॥ ॥ ग्राहुड
पत्रार्थि पत्रापि॥ उड् किंमत्रकेकण्नु प्रहययणाहड्राद्रुड
तंडमांतुद्वेडेदवडः इत्यप्रकद्रुवत्राप्यिद्रु एडेयप्रक्रियाद्वि
मेधेत्यकुदत्यत्रुमामात्रुविमेधेत्युवांउपाउतंडमोदवडः पच
किंतरां किंतमाम्। प्रवाहुडतराम् प्रवाहुडतमाम्। उच्चैस्तरां प॰
तिउच्चैस्तमाम्। उच्चैस्तराम्। नितराम्। प्रवयेभ्यांनरुवडनकिण
नाड। ग्राहड्रड। पचतितरां पचतितमां इत्यादिमेधेत्युड्रडरउम
वेवदवडः उच्चैः उरेणवमडः उच्चैस्तमेणवदडः भामात्रुविमेधे
सा. प्र. वेयघा उच्चैस्तरां स्फुरति उच्चैस्तमां स्फुरतीत्यादि विरुद्धः पचंभा
२१ यामडद्रुयविनहृते पचंभायांद्रुयविडिपकारभुत्रत्रुवेभुवाड्रः
पटुः पटुः पटुकल्पः पटुदेश्यः पटुदेशीयः पचतिकल्पमा उप्राप्ततांयः

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

नमः। विनतभक्तनिहेविरुकलमः। ओं ह्रां हृदयाय नमः त्रितत्त्वाय
[illegible] अमात्रः पुत्र [illegible] लिमयः प्रचय [illegible]
[illegible] ओं ह्रीं हृदयाय [illegible] विरलाङ्गुलि [illegible] एकैकमम
[illegible] सद्योजाताय वामदेवाय [illegible] अघोराय [illegible]
सर्वाय: तत्पुराय: मुचाय: प्रचाय प्रचाय नमः। पञ्चायति
[illegible] नमः। [illegible] नमः। त्रि [illegible]
[illegible] विमिध [illegible] ओं श्री त्रि
[illegible] ओं अमा [illegible] नमः। [illegible] सकल
[illegible] ओं ह्रां [illegible] ओं ह्रां [illegible]
[illegible]
[illegible] प्रवेश [illegible]
[illegible] ओं ह्रीं [illegible] ओं ह्रीं [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] सकलमन्त्र [illegible]
[illegible] नमः। [illegible]
[illegible] नमः। [illegible] नमः। [illegible]
[illegible] नमः। [illegible] नमः। [illegible]
[illegible] ओं ह्रीं [illegible] नमः। [illegible]
[illegible] नमः। [illegible]

[illegible]

[illegible]

पतिमत्त्वः पत्नीकः सभक्त्यः सनाथः सतिमत्पते सुदक्षिणीय
सुतिवान्नमा द्विविधं प्रत्ययः द्विप्रत्ययः त्रिप्रत्ययः पदे तत्पदं
इत्यलमा सैमैकेष्वपि धर्मं तमेमनेष्ट दिवः सरसमनेष्टः प
येनग दिनीनेष्टः कर्तृत्वे दिवतत्र धिवः तदिनीनेष्टपेधं
तेन दिनीनेष्टः प्रकृतिकपदः संख्यायां नमः सम्भूनां तं। मद
नमः जुष्टीनमः गोनमः उदनठवति भूलनामिकः प्रथमं
कृष्णं। गैर्भिर्येन पमलनस्तं विकृतमंख्याभिः तिकिमा
कनामिकः षिपएनामिकः प्रथमपाठस्थमात्रासूत्रपाठे
नामिकपदः नमो प्रतिमः प्रथमाप्रथमाउतिवाप्रथमाप्र
थमाःप्रथमनमः प्रथमा मपदं ममभानुः उपमनाप्रथ
मनामिकपदम् सपुलमः सेठनामिकपदम्समनमः
लात्तत्रपदःपुनर्नमं पुनरुक्तः वेदः विभक्तिनामिकपदम्
विभक्तिनामिकः विभक्ति विभक्तिनामिकत्वं तिकैसः सप्तम्यन्त
सुदिवसा विभक्तसप्तमीपदं सपदं प्रेष्यपदः पदेविधा
इत्ये सेठनंपदः सप्तम्यन्तमा सेठनंस्त्रः सप्तमे सेठनं सिवः सुदिवं
सावैविवक्षितदसुमसविवक्षितः स तमुः सुमवेदस्मस्तत्र
सुः पदसंज्ञा प्रवचनपिवसत्ते हसुः कलेविविक्तिक्लस्वः
बहुसंमहलत्र मेतं। तद्रुदवधातेदसुमाप्नीयदः विधा
तन्तं। पदा सम्बोधनपत्रेयमस्मसुपदः पेप्मेपाठेय
धर्मे प्रेष्य पदः कर्तृपदसुपि विद्रुमविन्दा। यमोवपेः न

[illegible]

[illegible]

[illegible]

त(ए)कारणभद्रस्त्रयाज्जातस्त्रियामभीसूर्ये भवति गोमती
गोत्रवती विशाखी पेशाखी भवती पयस्विनी शिवानी ॥ ॥ यदेव ॥
यज्जातः मधुजः स्त्रियां सूर्ये भवति विकल्पेन शिवानी शि
वातः ॥ ॥ पयस्यमल्लेनातः ॥ मल्लिकायोगा धानितत्रजं क
र्णायवर्भिद्यमुः पयस्यमल्लेनातः ॥ भूयनादेव भवति
तत्रैवोल्लितत्रभा वरुवेपवानेयसं सापवद्रूपवननागी म
द्रप्रजस्मृतिति मूलनाद्रवनामधुत्रभवति ॥ ॥ नागी ॥ पुर्य
मध्ये नियाद्रतेनमधुसूर्ये सूर्ये तिष्ठति विषयाद्रते नागी ॥
प्रजस्मिः ॥ पवनामधुजातिः सूर्ये भवति पावति पत्नीह
भीतिरंकारः सूक्ष्मः नपुंसकमिति तित्रलेपः ॥ ॥ मुन्दि
कतः ॥ म लनुतः ममल्लुत्तः एकारम्भुस्त्रलिङ्गतः स्त्रियामभी
सूर्ये भवति वामिशी कुम्भकारी कन्दर्प्पं कुत्रयी पुत्रिकाकी ॥
हनुतः ॥ दस्तयन्नं स्त्रियामभीसूर्ये भवति गानीयभूपद्रमुत्रिय
लेपः ॥ ॥ स्मरभस्यनसमानम ॥ हनुतः स्त्रियामभीसूर्यपरि
धनमाशुणमे भवति भूमाभिति वमनाडिकल्पेन गान्नयानी
गानीवक्रूयनी वधूनी ॥ ॥ कैवर्तस्य विभङ्कतः ॥ कैवर्तस्य
विभङ्कमर्द्रहः रं सूर्ये पर्व पुयनमाशुणमे भवति कैवर्तस्य
नी पुष्पनायनी भाङ्कयनी ॥ ॥ लोहकारिकृतेरः ॥ लोहकारी
हः मद्रहः कायपरत्रुहः रं सूर्य परेपुयनानमे भवति लोहका
मूपंप्मीलोहितयनी कतकारयनी ॥ ॥ मवहृदपा ॥ तवह

[illegible]

वत्पुत्वं पुंवद्भाषितपुंस्कस्य ॥ ॥ ...
...
दिवाभ्री दिवाभ्रे
दिवाभ्रूः दिवाभ्र दिवाभ्राभ्यो दिवाभ्राभ्यः दिवाभ्रा दिवाभ्र
दिवाभ्राः खलपूकटी खलपूकटः ... क्रिया सुपथ सु
पथ्यौ सुपथ्याः सुपथं सुपथौ सुपथः ॥ ॥ ...
... ॥ ॥ ... उद्गात
... भवति उद्गात
कः उद्गातरौ उद्गातारः कर्तृकर्ता कर्तृकर्तृ ...
... विष्णुश्री विष्णुश्रीः ...
... ॥ ॥ अविद्यमानस्य ... ॥ ॥ अविद्यमान ...
... भवति ... अविद्यमानकेशा
... ॥ ॥ ... ॥ ॥ ...
... भवति ...
... ॥ ॥ ... ॥ ॥
...

[illegible]

मूलमन्त्रस्य श्रियमी प्रयोगे भवति प्रयोगेण भूमावे मूली मन
इति किं भा मूल॥ ॥पित्तमन्त्रे॥ पित्तमन्त्रस्य श्रियमी
प्रयोगे भवति पित्ती मन्त्रे इति किं भा पित्त॥ ॥[illegible]॥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]